

indsnævret i flere Henseender, baade hvad Myndighedsomraadet og andet angaar.

Endskønt vi ikke var tilfredse med Regeringens Lovforslag, saaledes som det forelaa her i November Maaned, tiltraadte vi det under Hensyn til de Betragtninger, jeg har fremført, og da Arbejderne omkring i Landet erfarede, hvorledes Venstres og Højres Stilling var, forstod de ogsaa, at der var intet andet eller mere at haabe paa end Gennemførelsen af det nu foreliggende Lovforslag. Jeg minder om, at der mange Steder i Landet er afholdt Møder, paa hvilke man har henstillet til Regeringen at gennemføre Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det vedtoges her i Folketinget for nogle Uger siden. En Henvendelse herom er indsendt til Landstinget. I den sidste halve Snes Dage er der afholdt over 50 Møder af Organisationer, der repræsenterer 226,000 Medborgere. Denne ganske betydelige Tilkendegivelse, som formede sig som en Opfordring om at gennemføre Folketingets Forslag uden Forringelse, har man imidlertid ikke lyttet ret meget til, saa vidt det kan skønnes. Derimod er Børsens Henvendelse om at beskytte dem, der har de større Indtægter, de mange Penge, blevet modtaget, i hvert Fald med mere Sympati end Arbejderklassens Henvendelse. Jeg tager vel neppe fejl, naar jeg mener, at Lovforslagets § 5, som den nu foreligger, er i høj Grad tvivlsom, set i Forhold til den bestaaende Kommunallovgivning, og at den fortrinsvis skylder Børsmødet sin Oprindelse eller i hvert Fald er en Imødekommen af, hvad der kom frem dær. Nu foreligger Landstingets Svar paa de forskellige Henvendelser, Børsens og Smaafolks. Landstinget har benyttet sig af Situationen, saaledes at vi i Dag tvinges til at vedtage Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse. Jeg sagde, at vi stemmer for det, fordi vi ikke vil tage Ansvar for, at der intet vedtages, og for en yderligere Forhaling.

Hvor lidt eller hvor meget der kan komme ud af Loven, afhænger i høj Grad af de kommunale Raad; jeg kan derfor ganske slutte mig til de Ønsker, der allerede er fremsatte, om, at man vil vise den størst mulige Velvillie. Jeg kender imidlertid meget godt Stillingen rundt om i de kommunale Raad; jeg ved godt, at det derude bliver et Magtspørgsmaal paa samme Maade, som det har været det her i Rigsdagen, og det kan heller ikke nægtes, at Kommunerne i øvrigt er stillede overfor meget vanskelige Opgaver, hvis de paa tilfredsstillende Maade skal følge de Anvisninger, Loven giver, og ikke mindst vil disse Vanskeligheder melde

sig i de større Byer, navnlig i København. Man har begrænset Myndighedsomraadet for Kommunerne, forøget Vanskelighederne for dem og paalagt Kommunernes ordinære Skatteudskrivning betydelige Byrder. Jeg understreger, at denne Uret og Smaalighed navnlig vil føles i den store By, hvor saa mange Tusinde Arbejdere er samlede, ikke blot her fra Byen, men fra hele Landet; det er hertil, saa mange søger udefra af den ene eller den anden Grund. Af Københavns 462,000 Beboere er kun 257,000 født i København-Frederiksberg; de 172,300 er indvandret fra Købstæderne eller fra Landet og de 32,700 fra Udlandet. Københavns Kommune maa imidlertid tage sig af de mange og gør det uden at knurre, men Landstinget har utvivlsomt vanskeliggjort os i København den Opgave paa tilfredsstillende Maade at imødekomme den Trang, der er til Stede.

En Ting til ønsker jeg at nævne i Forbindelse med Børsmødet og det foreliggende Lovforslag. Børsmødet protesterede meget stærkt imod Oprettelsen af kommunale Udsalg; de var ikke paatænkte, saaledes som det allerede en Gang er blevet udtalt af den højtærede Minister, og de forelaa ikke i Lovforslaget, de var ganske sikkert heller ikke paakrævede, hvis man havde fulgt Regeringens Forslag. Det forekommer mig, at Forslaget nu har faaet en saadan Affattelse i Landstinget, at der deri indeholdes en Opfordring til Etablering af kommunale Udsalg og Udleveringssteder; jeg gør opmærksom paa den Kendsgerning, at hvis man i de store Byer paa tilfredsstillende Maade skal kunne besøge Varefordelingen, efter at man har trukket snævre økonomiske Grænser, bliver det i hvert Fald i høj Grad paakrævet, maaske nødvendigt at skride til Oprettelse af saadanne kommunale Udleveringssteder. De, der har Æren for, at noget saadant sker, er Venstre og Højre, de, der protesterede imod Oprettelsen af de kommunale Udleveringssteder. Loven vanskeliggør i det hele taget, forekommer det mig, Muligheden for at hjælpe tilstrækkeligt. Jeg har allerede sagt, at det er mit Indtryk, at Folketingets Venstre, som først førte Kampagnen imod det af Regeringen fremsatte Lovforslag og for nogle Uger siden stillede sine Ændringsforslag, har Hovedskylden for de Forringelser, som nu er gennemførte. Hvis Venstre saa ønsker at dele Ansvar for med det saakaldte konservative Folkeparti, har jeg ikke noget derimod, det er vistnok meget rimeligt, om de gør det.

Jeg gør saa opmærksom paa, at hvis